

OPEN FORUM

Een uitgave van de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid

COLOFON

nummer 54

NOVEMBER 2015

<http://www.cda.nl/Basisgroep-Sociale-Zekerheid>

VLUCHTELINGEN

Bestuur Basisgroep

Arend Jansen, voorzitter
Maarten Tromplaan 83,
7391 KK Twello
0571 – 275 612
06 – 5066 6601
arend_jansen@hetnet.nl

Lesley van Hilten, secretaris
Ganestastraat 66
1363 XA Almere
06-85228456/06-38016810
lesleyhilten@gmail.com

Nico van Jaarsveld, algemeen-adjunct/
penningmeester a.i.
A.Diepenbrocksingel 30,
2353 KP Leiderdorp
071 – 5414250
nicovanjaarsveld@ziggo.nl

Madeline Andringa, bestuurslid
Tak van Poortvlietstraat 99-A
3317 JD Dordrecht
078-6317861

Redactie Open Forum

Jan Litjens, hoofd- en eindredacteur
oud-wethouder
0478 – 630 818
06 – 4058 3749
johanneslitjens@gmail.com

Dick Aanen, journalist, publicist
deskundige lokale democratie,
bestuurlijke vernieuwing
020-6733604/0651635200
d.aanen@hetkontakt.nl

Chris Wessels,
van Royenlaan 19A
9721 EJ Groningen
050-5777917
cjawessels@home.nl

Open Forum verschijnt twee keer per jaar op papier en digitaal (voorafgaand aan de reguliere CDA-congressen). Daarnaast geeft de **Basisgroep** maandelijks een digitale **Open Forum Nieuwsbrief** uit. Wilt u dat **Open Forum** en de **Open Forum Nieuwsbrief** aan u toegezonden worden dan kunt u dat melden bij het secretariaat van de **CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid**: Ganestastraat 66, 1363 XA Almere Lesleyhilten@gmail.com.

Met onze activiteiten, onze inspirerende en positief kritische rol, maar ook met onze bladen, willen we binnen het **CDA** een rol van betekenis blijven vervullen. Heden ten dage is deze meer dan wenselijk en verdient de **Basisgroep** bijzondere aandacht.

U kunt ons daarbij financieel steunen. De **CDA-Basisgroep** bestaat in 2016 dertig jaar. Uw financiële bijdrage is vrijwillig en uiteraard zeer welkom. Deze kunt u overmaken op rek. nr. IBAN NL 87 RABO 0144 0570 69 op naam van CDA -Basisgroep Sociale Zekerheid o.v.v. donatie. Wij danken u bij voorbaat voor iedere bijdrage groot en klein.

Welkom!	Jan Litjens	02
Etnische cocktail stokoud	Historisch Nieuwsblad	03
Ontzettend veel spullen gedoneerd voor asielzoekers	Weert Journaal	03
Waar blijft de hoop voor de onderkant	Arend Jansen	04
Domotica?		05
Brug tussen armoede en organisaties	ArmoedeLink	06
Utrecht start met experiment basisinkomen	Binnenlands Bestuur	07
Discussie Basisinkomen	Fred Mosk	08
Inkomensondersteuning voor ouderen	ANP	10
Labbekakken	Arend Jansen	11
Ingezonden		12
Nog even dit	Arend Jansen	13
Steeds meer mensen horen 'nee'	Trouw	14
Brief FNV over beschut werk	FNV	15
Kabinet: 100 miljoen naar banen voor zwaksten	ANP	16
Kostendelersnorm bijstand raakt vooral kwetsbare ouderen	NRC	16
Huren minder vaak maximaal verhoogd	ANP	17

door: Jan Litjens, redactie Open Forum
johanneslitjens@gmail.com

Welkom!

Nederlanders en Duitsers verzetten zich meer en meer tegen vluchtelingen. We zien foto's en lezen teksten op internet en in kranten die ronduit racistisch zijn. In sommige gevallen zijn die zielenroerselen zelfs nazistisch. Ik vraag me af of iemand die dit soort teksten op sociale media plaatst niet vervolgd moet worden wegens aanzetten tot geweld en haat zaaien. Vallen zij nog onder de vrijheid van meningsuiting? In Duitsland zijn zelfs mensen, die het jammer vinden dat de concentratiekampen buiten werking zijn gesteld. De ovens van Auschwitz en Buchenwald moeten opnieuw worden aangestoken. Iemand anders pleit voor dwangarbeid voor vluchtelingen of meent, dat iedereen die zich niet aanpast maar meteen moet worden neergeschoten.

Een mogelijke komst van asielzoekers naar Steenbergen leidde tot verhitte reacties tijdens een informatieavond. Ze worden gezien als zondebokken. De veroorzakers van alle problemen in ons land zoals de grote werkloosheid en onveiligheid. Zo was er een spandoek met de tekst: "Een asielzoeker met een volle zak, pakt je dochter met groot gemak". En toen een Steenbergse mevrouw, als enige, een pleidooi hield voor de komst van een AZC werd er vanuit de zaal geroepen: "Daar moet een piemel in". Dergelijke informatieavonden trekken dus regelmatig extreemrechtse betogers. Ook AZC-Alert roept zijn achterban via de sociale media op aanwezig te zijn en zo de besluitvorming te beïnvloeden. "Eigen volk eerst" is de slogan die vaak gehanteerd wordt.

In deze tijd is inderdaad een complicatie, dat er ook in ons land veel mensen zijn, die werkloos zijn of aangewezen zijn op een lage uitkering. Ook wordt er voortdurend gekort op zorgbudgetten. Velen hebben dan ook hun twijfels over de

mensen die naar ons land komen. Twee derde zou een economische migrant zijn en geen oorlogsvluchteling. En dan is er nog het gegeven, dat vele vluchtelingen stammen uit een andere cultuur. Niet altijd is het voor hen vanzelfsprekend, dat - of je nu jood, christen of islamiet bent - je elkaar en elkaars opvattingen moet respecteren. En van die nieuwe Nederlanders kan minstens verwacht worden dat ze alle moeite doen in ons land te integreren en in ons maatschappelijk leven participeren.

Zeker is het, dat de asieliinstroom dit najaar alle records breekt. Asielzoekers zullen blijven komen en velen van hen gaan niet meer weg. Ik vind dat wij die mensen fatsoenlijk moeten opvangen, maar tegelijkertijd vind ik dat het aantal nieuwkomers beperkt moet worden. Een rijk land als Nederland moet echter altijd bereid zijn mensen uit oorlogsgebieden op te vangen. Dat ligt anders voor mensen uit 'veilige' Balkanlanden. Gelukkig is een grote meerderheid het daarmee eens. Ik zie 35 zetels in de peilingen voor *Wilders* en 115 zetels voor andere partijen! Om dat oorlogsvluchtelingen-vriendelijk beleid vol te kunnen houden moeten we echter de buitengrenzen van Europa verstevigen. Wellicht bieden de onderhandelingen met o.a. Turkije over een opvang in de regio perspectief en zal er op termijn minder reden zijn de overtocht naar Europa te maken.

Historisch

NIEUWSBLAD

Etnische cocktail stokoud

Uit: Historisch Nieuwsblad van november 2015

Een vleugje Baltisch, wat Italiaans, een beetje Baskisch en een snufje Inuit: het genetisch materiaal van inwoners van Noordwest-Europa is één grote mengelmoes. En ook de voorouders van de rest van Eurazië vormen een complex allegaartje. Dankzij volksverhuizingen en andere ontmoetingen zijn bevolkingsgroepen uit Europa, Noord-Afrika, het Midden-Oosten en West-Azië de afgelopen millennia grondig gemengd geraakt. Dat concludeert een internationale groep onderzoekers op basis van genetische analyses in *Current Biology* van oktober 2015. Het onderzoek bewijst dat grootschalige verhuizingen en etnische vermenging stokoude fenomenen zijn. De meeste versmeltingen van bevolkingsgroepen vonden plaats in de late Oudheid (de periode van de grote volksverhuizingen) en de Middeleeuwen.

Ontzettend veel spullen gedoneerd voor asielzoekers

uit: Weert Journaal van 17 september 2015

De organisatie van de inzamelingsactie 'Geef warmte door' is meer dan tevreden. "Wat een geweldige opkomst", zegt *Vivianne Neijns*. Samen met *Lucianne Vondenhof* zette ze een actie op touw om spullen in te zamelen voor vluchtelingen in het asielzoekerscentrum in Budel. Ondertussen werd ook het AZC in Weert geopend en daar worden vandaag de eerste spullen naar toegebracht. "Er is ontzettend veel gedoneerd", zegt *Vivianne*. De actie werd maandag opgestart. Met name gisteren was de opkomst groot. "Of het nu kwam doordat het een woensdagmiddag was en dus veel mensen vrij zijn, of dat het komt doordat nu echt de eerste vluchtelingen in Weert zijn, dat weet ik niet. Doet er in mijn ogen niet toe. Het komt allemaal uit een goed hart."

Mensen kunnen al de hele week bij het College Weert kleding, schoenen, speelgoed en andere spullen doneren. De middelbare school stelt een ruimte beschikbaar voor de inzamelingsactie. "Afgelopen week hebben we twee keer alles afgeleverd op het AZC Budel," zegt *Vivianne*. Een busje werd twee keer vol geladen. "We hebben contact gehad met het Rode Kruis en AZC Budel en we hebben gisteren de eerste spullen naar de van Horne Kazerne gebracht."

Waar blijft de hoop voor de onderkant?

door: *Arend Jansen*, voorzitter van de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid.

Arend_jansen@hetnet.nl

De wereld om ons heen vibreert nogal. De wereld waar wij als *Basisgroep* mee te maken hebben doet dat ook. Na acht jaar van stilstaan, dalende huizenprijzen, nauwelijks consumentenvertrouwen, massaontslagen en veel faillissementen, begint de economie weer wat op te leven. Het opgepote geld gaat men weer uitgeven. Ondernemers in de detailhandel beamen dat ook. Eindelijk weer wat lucht zei een van hen tegen mij. Geldt dat ook voor de mensen die aan de financiële onderkant van de maatschappij leven? Hebben die meer hoop op verbetering van de koopkracht? Het is bekend dat dit kabinet met zijn begroting de blik richt op de werkenden en op diegenen die zich al redelijk of goed kunnen redden en geen last hebben gehad van de crisis. Wat is het beeld van de politici in Den Haag op de mensen die tegen hun wil werkloos zijn of een uitkering hebben en dan op termijn in de bijstand komen te zitten? Vooral als je boven de vijftienveertig (!!) bent wordt het vaak moeilijk om weer werk te krijgen, vooral als je al langer werkloos bent geweest. In ons economisch financieel bestel doe je dan niet meer mee. Je krijgt kramp in je vingers van het solliciteren, schrijven, die vervolgens niks opleveren. En daar kun je goed moedeloos van worden.

Uit een onderzoek onder de nieuwe wijkteams, die opgezet zijn in het kader van de drie decentralisaties, blijkt dat de mensen van die wijkteams veel meer armoede tegenkomen dan waar men op gerekend had. Daaruit blijkt ook dat men soms niet meer weet hoe men de eindjes aan elkaar moet knopen. De hulpverleners hadden wel verwacht dat ze financiële problemen zouden tegenkomen, maar niet in deze mate. Ze staan soms voor onmogelijke opgaven omdat het schulden betreft van 400 tot 500 duizend euro. En dat neemt toe die hoge schulden! De kennis van nu schiet te kort om die mensen goed te helpen. En zoals vaker gezegd met name de kinderen worden hiervan de dupe. Mensen met geldproblemen gaan vaak prakkeserend naar bed en staan ook zo weer op. Stress noemen we dat, kort aangebonden zijn, het zicht verliezen op je eigen situatie, uitvallen naar de kinderen. Want die kinderen spiegelen zich vaak aan hun leeftijdsgenootjes waar meer kan. En als je in de problemen zit, wordt ook

nog beslag gelegd op de zorgtoeslag en ook op de woontoeslag, terwijl steeds meer mensen de premies voor zorg en de vaak relatief hoge huren niet meer kunnen betalen. En zo wordt de kloof in de maatschappij tussen de onderkant en de bovenkant steeds groter. Steeds meer blijkt, dat ook al heb je een baan aan die onderkant, het effect hetzelfde is. De kloof tussen laagopgeleiden en hoogopgeleiden wordt steeds groter.

Aan de bovenkant van onze maatschappij denkt men nog steeds dat alles om hen draait. Dat de economie stagneert of niet functioneert als zij er niet zijn. Een rare gedachte. Immers de maakwerkers, de onderbetaalde huishoudelijke hulpen, de thuisverplegers en de sjouwers waar de prestatienorm steeds wordt opgevoerd zijn het cement van deze maatschappij. Door de groeiende kloof verdwijnt de solidariteit steeds meer naar de achtergrond. Veel mensen, die ongewild in een uitkering zitten, voelen zich niet gehoord. Zij verwijten de politiek van alles en nog wat. Toch gaan velen op den duur op zoek naar bezigheden. Met vrijwilligerswerk slaan zich zo door de misère heen. Soms met vloeken en tieren. De onvrede blijft! Vaak voelen ze zich schuldig en tekortschieten naar hun gezin en hun partner. Wanneer ziet de politiek die mensen staan, neemt ze serieus en geeft ze hoop, zodat zij het gevoel krijgen dat zij er bij horen?

Domotica?

Op 13 oktober 2015 was in Leeuwarden een symposium "*Onzichtbaar aanwezig*". Het ging over domotica voor ouderen. Mevrouw *dr. ir. Masi Mohammadi* is ooit uit een onveilig land gevlucht. Zij is nu lector aan de Hogeschool Nijmegen/Arnhem. In 2014 publiceerde zij haar onderzoeksrapport *DomoticaKompas*. Daarin worden slimme zorgvoorzieningen en domotica behandeld. Denk dan aan o.a. rookmelders, personenalarmering, automatische verlichting, beeldverbindingen met zorgverleners en e-diensten (bijvoorbeeld een online boodschappendienst). Veel zorginstellingen en woningcorporaties passen al domotica (slimme technologieën) in ouderenwoningen toe. Van een grootschalige implementatie is echter nog geen sprake.

Mevrouw *Mohammadi* heeft het met haar toehoorders op 13 oktober -waaronder mensen van de gemeenten, zorgaanbieders, onderwijs en mantelzorgers – over bouwen aan de zorg. Het gaat dan om een integrale aanpak binnen de woonomgeving. Wij hebben de technologie in ons huis toegelaten. In Nieuwegein wordt seniorvriendelijk gebouwd. Techniek is daarbij vanzelfsprekend geworden. En dan hebben we het niet over de koelkast in ons huis of het fornuis. Wel over bijvoorbeeld een thermostaatbediening op afstand. Zelfs vanuit je auto kun je de temperatuur in je huis regelen. Je kunt draadloos van alles regelen. De rol van vrouwen in de ontwikkeling van domotica wordt onderschat. Mevrouw *Mohammadi* ziet dat het ziekenhuis van de toekomst een soort zorghotel is en thuis kan, zonder tussenkomst van de huisarts, de diagnose gesteld worden. Een nadeel is van allemaal die nieuwe technologieën dat we voortdurend bloot staan aan elektromagnetische straling. Ze waarschuwt ook voor het volstoppen van woningen met isolatiepakketten. Dan kan een huis niet meer ademen. Technologie moet getemd worden! Wel kan een vloer, die licht geeft van betekenis zijn voor dementerende ouderen, die als vanzelf op het licht afgaan. Dat geldt misschien ook wel voor het inzetten van robots in de zorg.

Info: m.mohammadi@tue.nl

Brug tussen armoede en organisaties

Komend voorjaar start ook in Amsterdam een opleiding voor ervaringsdeskundigen, die een brug willen slaan tussen de wereld van de armoede en die van de organisaties. De kloof tussen de belevingswereld van mensen in armoede en de organisaties met wie zij te maken hebben is soms groot en moeilijk overbrugbaar. In België worden al sinds 1999 ervaringsdeskundigen opgeleid. Dat zijn mensen die weten waar ze het over hebben, omdat ze armoede, schulden en andere problemen hebben gekend. Van de 124 daar opgeleide ervaringsdeskundigen hebben er inmiddels 87 werk gevonden bij sociale diensten, opleidingen en belangenbehartigingsorganisaties. In ons land worden soortgelijke opleidingen opgestart in Utrecht en Amsterdam. Groningen is al opgestart. Het idee achter de driejarige deeltijdopleiding is dat elke cursist een duo vormt met een professional. In het eerste jaar moet de 'arme' cursist leren zijn eigen problemen te verwerken en in het tweede en derde jaar vindt de beroepsopleiding plaats. De kosten van de opleiding € 4000,- per jaar worden opgebracht door organisaties die kandidaten aanleveren, maar ook overheden of bedrijven kunnen een opleidingsplaats bekostigen. Tijdens een drukbezochte bijeenkomst in september in 'de Buurtzaak' in Amsterdam-Slotervaart werden informatie en ervaringen uitgewisseld. Zo gaat *Heidi van der Laan* uit Groningen met hulpverleners op huisbezoek bij gezinnen die in de knel zitten. *Lut Goosens*, coördinator bij de Belgische organisatie 'de Link' is er van overtuigd dat armoede meer is dan je met materiële en financiële hulpverlening kunt oplossen. Als je niks aan de 'gekwetste binnenkant' doet, blijven mensen vaak in armoede zitten. In België besteden ze dan ook veel tijd aan het losmaken van 'kwetsuren' bij ervaringsdeskundigen in opleiding. Ervaringsdeskundigen kunnen vervolgens een brug slaan tussen de werelden van armoede en hulpverleners. Die hulpverleners leren dan dat ze niet te snel moeten zeggen: "Je kunt het!". Soms voelen mensen in de armoede zich daardoor alleen nog maar meer schuldig. De Belgische documentaire 'The Missing Link' portretteert vier mensen die de opleiding tot ervaringsdeskundige hebben gedaan. Als de documentaire iets duidelijk maakt is het wel, dat hulp alleen zin heeft als iemand zich begrepen voelt. Eén van de geïnterviewden vertelt, dat de opleiding tot ervaringsdeskundige zijn leven veranderde. "Ik heb zélf ontdekt dat ik wel iets waard ben." *Goosens*: "Als mensen hun pijn achter zich kunnen laten, zie je hen groeien. En kunnen ze wellicht beter aanvoelen wat er bij andere mensen speelt." Ook het effect van de hulpverlening komt in de opleiding aan bod. Dat mensen in armoede niet nadenken over hun eigen situatie en dat ze niet weten wat goed voor hen is, is niet waar. Armoede bestaat al zoveel jaar en het zou wel eens zo kunnen zijn dat er iets mis is met de armoedebestrijding in de laatste dertig jaar.

Info: www.vzwdelink.be

Utrecht start met experiment basisinkomen

bron: Binnenlands Bestuur (6 augustus 2015)
contactpersoon Evert Jan Slootweg, procesmanager
06 - 30 71 41 25; eslootweg@divosa.nl

De gemeente Utrecht wil begin 2016 gaan experimenteren met een basisinkomen, in samenwerking met Universiteit Utrecht. We hebben een complex en rond wantrouwen georganiseerd systeem, ik wil weten of dat anders kan, stelt wethouder *Victor Everhardt*.

Een exacte opzet voor het experiment moet nog worden uitgewerkt, maar duidelijk is dat er minimaal 250 proefpersonen aan mee zullen werken: 5 groepen bijstandsgerechtigden moeten getest worden, met minimaal 50 mensen per groep. Er komen vervolgens per groep verschillende gradaties van regels en vrijheden.

Op 5 augustus 2015 lichtte de wethouder van Utrecht het experiment toe bij *radio EenVandaag*: "Een wetenschappelijk verantwoorde wijze van onderzoeken willen we waarborgen". *Divosa-voorzitter René Paas* reageerde ook in de uitzending: "Ik ben altijd fan van experimenteren. Het is interessant om op een wetenschappelijke manier te bekijken wat er met mensen gebeurt als je ze anders behandelt." *Paas* stelt dat het huidige sociale stelsel repressief is. "Als dat minder kan en het systeem eenvoudiger wordt, krijgen mensen meer lucht en dat zal kleine verbeteringen opleveren".

47 gemeenten tonen belangstelling

Naast Utrecht is ook gemeente Tilburg bezig met het opzetten van een experiment voor basisinkomens. Volgens *het Financieel Dagblad* houden 47 andere gemeenten de onderzoeken belangstellend in de gaten. Voordat de experimenten kunnen beginnen moet staatssecretaris *Klijnsma* toestemming geven.

"We onderzoeken meer dan alleen het effect van een inkomen zonder enige voorwaarde, in de volksmond het basisinkomen", aldus *Everhardt*. Ook het effect van tegenprestatie met een beloning wordt bij de experimenten onderzocht, en mensen die alleen een uitkering krijgen zonder sancties en verplichtingen maar die wel rechtmatig getoetst worden. "Met de uitkomsten weten we straks veel meer over de effectiviteit van re-integratie, tevredenheid, uitstroom en de kosten die hierbij komen kijken. Als blijkt dat minder regels hier een positief effect op heeft gaan we kijken hoe we de regels kunnen vereenvoudigen".

Vergadering CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid van 10 september 2015:

Discussie Basisinkomen

met medewerking van Sjir Hoeijmakers en Mark Geertsema

verslag: Fred Mosk

fmosk@zonnet.nl

De jonge (24) Eindhovense econometrist *Sjir Hoeijmakers* heeft voor zich zelf een basisinkomen gecreëerd middels Crowd Funding. Mensen en organisaties schenken hem geld. Als tegenprestatie geeft hij lezingen en/of advies. Hij kan hier nu al twee jaar van leven.

Hij vindt dat Nederlanders over het algemeen gelukkig zijn. Maar het kan altijd beter. Want er is nog wel een grote ongelijkheid van geluk. Geef mensen een basisinkomen en ze zijn gelukkiger, denkt *Sjir*.

Het is wel van belang om helder te krijgen wat verstaan moet worden onder een basisinkomen. Een basisinkomen is een door de overheid verstrekt bedrag dat een minimum hoogte kent voor ieder individu. Er wordt dus niet gekeken naar samenlevingsvormen. Op dit moment zijn er een aantal experimenten gaande. Deze experimenten geven inzicht in de verschillen tussen een basisinkomen (BI) en overige inkomens.

Er zijn 4 verschillen te benoemen:

1. Het BI kent geen voorwaardelijke bepalingen.
2. Het hebben van een BI mag bij het verkrijgen van inkomsten niet leiden tot een armoedeval.
3. Het BI is een individueel recht met een voor ieder gelijk bedrag.
4. De wijze waarop de uitvoering van het BI is geregeld.

Het invoeren van een BI kan niet in één keer. Het is een proces waarbij je nu al moet nadenken over de richting en hoe de voorwaarden te organiseren.

Bij de hoogte van het BI moet ook nagedacht worden over uit welke componenten het BI moet bestaan. Dienen componenten als woonkostentoeslag en zorgtoeslag hierbij ook worden opgenomen?

Sjir is van mening dat de huidige inkomensvoorzieningen en toeslagen feitelijk vormen van inkomstenbelastingen zijn. Vanuit die gedachte moet je dan ook het BI gaan zien. Bij de huidige vormen van inkomstenondersteuning zoals bijstand, WAJONG, WAO, zorgtoeslag en woonkostentoeslag, komen telkenmale zaken aan de orde als efficiency, effectiviteit, fraude en controle. Het huidige systeem is niet

gebaseerd op vertrouwen, maar op wantrouwen. Het BI daarentegen is gebaseerd op vertrouwen.

Nederland is niet het enige land dat zich oriënteert op het BI. Ook landen als Zwitserland, Namibië en Saudi Arabië oriënteren zich of hebben reeds een vorm van BI.

Mark Geertsema (beleidsadviseur beleidsunit maatschappelijke ontwikkeling gemeente Groningen) begint zijn bijdrage met de opmerking dat wij thans leven in een systeemcrisis. Hij wijst onder andere op een citaat van econoom *Jan Rotmans*: "Wij leven niet in een tijdperk van verandering, maar in een verandering van tijdperk".

In Groningen wil het College van BenW dan ook een experiment starten. De volgende punten zijn hierbij van groot belang:

1. Positieve benadering van uitkeringsgerechtigden.
2. Ruimte voor ontwikkeling ten behoeve van participatie.
3. Vertrouwen en respect in plaats van wantrouwen:
 - Geen gedoe
 - Samen denken en leren
4. Kijk naar de persoon in plaats van naar de wet.
 - Wat is hiervoor nodig?
5. Daadkracht, durf, lef en ballen.
6. Durven loslaten (dit is een gedragsverandering).
7. Je hebt veranderaars nodig die tevens kantelaars zijn (*Jan Rotmans*).
8. Het BI moet gedepolitiseerd worden (het moet niet aangemerkt worden als een speeltje van 'linkse partijen').

Het experiment in Groningen zal wetenschappelijk worden gevolgd. Het gaat hierbij niet alleen om het volgen van de gedragingen van uitkeringsgerechtigden, maar ook van medewerkers van de gemeente. Verder is ook van belang hoe de regionale economie en arbeidsmarkt op dit proces reageert.

In Groningen heeft men in ieder geval een stip aan de horizon geplaatst:

1. Gemeenten gaan het beleid bepalen, Den Haag faciliteert slechts;
2. Burgers krijgen meer invloed op input en besluitvorming;
3. Er komt een eerlijker verdeling van betaald en onbetaald werk;
4. Bijstand wordt afgeschaft als inderdaad blijkt dat de basisvoorziening (BI) meer oplevert;

Grote vraag is hoe de arbeidsmarkt zich hierop gaat aanpassen. Naar aanleiding van de twee inleidingen zijn tijdens de discussie de volgende zaken naar voren gekomen:

1. De toon in de samenleving moet anders. Deze moet positiever en socialer worden. Er wordt nu regelmatig gebrek aan respect beleefd.
2. Ook bij instellingen als gemeenten, UWV en maatschappelijk werk is er een attitude/ belevingsverschil tussen de medewerkers en de klant (cliënt).
3. Op dit moment wordt al aandacht gevraagd voor de complexiteit van ons toeslagensysteem. Voor mensen in een uitkeringssituatie is het nagenoeg niet lonend om te starten met een parttime baan. Het wegvallen van diverse toeslagen leidt tot een vergaande inkomensdaling (armoedeval).
4. Bij de woonkostentoeslag wordt onvoldoende rekening gehouden met servicekosten die nergens in normeringen worden meegenomen.
5. Voor één-ouder-gezinnen is de armoedeval zeer groot, zodra kinderen (en vooral het laatste kind) een eigen inkomen gaan verkrijgen.

info: sjirhoeijmakers@gmail.com

Inkomensondersteuning voor ouderen: grote verschillen tussen gemeenten

Gemeenten verschillen sterk in hun voorzieningen en informatie aan hulpbehoevende inwoners. De *Unie KBO* bekeek de gemeentelijke vergoedingen voor mensen met hoge zorgkosten. De uitkomsten zijn verontrustend. Directeur *Manon Vanderkaa*: "De informatie is vaak moeilijk toegankelijk en slecht te begrijpen. We zien daarnaast grote verschillen in vergoedingen, die voor zorgbehoevende ouderen wel kunnen oplopen tot Euro 900 per jaar!"

Vanaf januari 2015 voeren gemeenten de Wmo 2015 uit. In de gemeentelijke Wmo-verordening is onder meer opgenomen hoe de inkomensondersteuning voor zorgbehoevenden er uit ziet.

Gemeenten geven allemaal hun eigen invulling aan de inkomensondersteuning

Hoe hebben ze het geregeld? De *Unie KBO* nam een steekproef onder 40 Nederlandse gemeenten naar Wmo-voorzieningen en inkomensondersteuning voor zorgbehoevenden, onder meer via de individuele bijzondere bijstand. We baseerden ons daarbij op de websites van de gemeenten. Wat bleek? Informatie is vaak lastig te vinden en lastig te doorgronden. Gemeenten geven allemaal hun eigen invulling aan de inkomensondersteuning van zorgbehoevenden. We vonden grote verschillen in de financiële tegemoetkomingen en compensaties, en in de vindbaarheid en leesbaarheid van de regelingen.

Waar blijft monitoring?

De *Unie KBO* zag dit in 2014 al aankomen. Vanaf januari 2015 compenseren gemeenten voor het afschaffen van de algemene tegemoetkoming Wtcg (wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) en de CER (compensatie eigen risico). Al lang pleiten we voor een goede monitoring om te kijken of de gemeenten daadwerkelijk een aanvullende inkomensvoorziening treffen. En zo ja, in hoeverre deze voldoende is om eerdere bezuinigingen op te vangen en of er sprake is van gebruik of niet gebruik van deze voorziening door ouderen met hoge zorgkosten. De signalen die wij nu van ouderen krijgen, wijzen erop dat ze er fors op achteruit gaan.

Manon Vanderkaa: "Monitoring is nodig. Gemeentes moeten via de Wmo aanvullende inkomensondersteuning bieden ter compensatie van het afschaffen van de Wtcg en de CER. Helaas is er fors op het totale budget bezuinigd en kregen de gemeenten veel minder geld om deze taak over te nemen. Bovendien is het budget dat de gemeenten krijgen niet geoormerkt, zodat het geld ook aan andere zaken uitgegeven kan worden. Staatssecretaris *Van Rijn* heeft aan de Kamer toegezegd te gaan monitoren. De signalen die wij krijgen en onze eigen steekproef geven reden genoeg om dit snel te gaan doen."

Koopkrachtdaling

Gemeenten zijn niet verplicht om een maatwerkvoorziening voor individuele inkomensondersteuning in te voeren. Een aantal gemeenten compenseert de kosten van zorg via de individuele bijzondere bijstand. Veel ouderen die in 2014 nog in aanmerking komen voor de regelingen, worden nu niet meer gecompenseerd omdat hun inkomen of spaargeld net boven de door de gemeente gestelde inkomensgrenzen ligt. Een oudere met AOW en een klein aanvullend pensioen of een oudere met wat spaargeld zal dan geen compensatie meer krijgen voor zorgkosten. Dit leidt tot een forse koopkrachtdaling voor deze groep ouderen. Ander knelpunt is het aanvragen van bijzondere bijstand. Veel ouderen schamen zich hiervoor. "Zij moeten hun hele privé-situatie aan een

ambtenaar toelichten. Dat doe je niet snel, zeker niet in een gemeente waar iedereen elkaar kent. De kans is groot dat veel ouderen deze bijstand niet gaan aanvragen, ondanks dat zij recht hebben op geld.", aldus *Manon Vanderkaa*.

In ons onderzoek vonden we goede en slechte voorbeelden. Gemeenten die ruime en toegankelijke regelingen hebben (Amsterdam) en gemeenten die zo traag zijn dat er nog geen regeling is (Culemborg).

Rekenvoorbeeld: ruim 900 euro verschil

Een 58-jarige chronisch zieke inwonster van de gemeente Ede kampt met chronische aandoeningen. Daardoor heeft zij een hoog zorgverbruik. Van het Rijk ontving zij tot 1 januari 2014 een hoge Wtcg-tegemoetkoming, plus CER. In 2013 was dat jaarlijks Euro 583, als aanvulling op haar inkomen van 120% van het sociaal minimum. Anno 2015 verwijst de gemeente haar naar de collectieve zorgverzekering. Via deze zorgverzekering valt onder meer het eigen risico mee te verzekeren. Mevrouw heeft echter een inkomen dat boven de door de gemeente gestelde grens van 110% van het sociaal minimum. Dat betekent dat zij er fors op achteruit gaat; zo ontvangt niets meer (Euro 0).

Stel dat mevrouw in Wageningen woont, enkele kilometers verderop. Dan was ze beter af geweest. Inwoners met een chronische ziekte of handicap en een inkomen tot 130% kunnen daar in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van Euro 375 per jaar, ongeacht hun zorgverbruik.

Als mevrouw nu in Amsterdam woont, dan ziet haar situatie er weer anders uit. Daar krijgt ze, vanwege de vele kosten die ze maakt voor het extra moeten wassen van kleding, de snelle slijtage van kleding en het hogere energieverbruik een jaarlijkse tegemoetkoming van Euro 915.

Willekeur

Manon Vanderkaa: "Voor ouderen zijn de slechte toegankelijkheid en begrijpelijkheid van informatie reden tot grote zorgen: op welke voorzieningen kan ik (nog) aanspraak maken? Als ouderenorganisatie vinden wij het daarnaast onacceptabel dat er zulke grote verschillen zijn tussen gemeenten. Er is sprake van willekeur. De lokale overheid toont zich niet zorgzaam naar kwetsbare ouderen. Hoog tijd voor monitoring én oplossingen!"

Bron: ANP

Labbekakken

door: Arend Jansen, voorzitter van de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid.

Arend_jansen@hetnet.nl

Er ligt een oud, nou ja oud, krantenartikel voor mij van 21 juni 2015: uitspraken van NCW/VNO voorzitter en oud-MKB-voorzitter *Hans de Boer*: "Werken moet lonen, bijstand moet naar beneden. Al die labbekakken die een uitkering hebben moeten aan het werk."

Ik noem dat 'de labbekakken uitspraak'. *De Boer* later: "Ik betreur die uitspraak over labbekakken en mensen met een uitkering". De uitspraak was goed geregisseerd. Er was over nagedacht. *De Boer* blijkt in het verleden wel vaker laatdunkende uitspraken over uitkeringsgerechtigden gedaan te hebben. Wel nu, dachten we bij de *Basisgroep*, laten we hem eens uitnodigen, we zijn allemaal lid van het *CDA*, ook *meneer De Boer*. Hij kan dan eens praten met ervaringsdeskundigen. Ik sprak telefonisch met een medewerkster en ik heb een aantal data doorgegeven tot in december. De reactie was: "Met wat schuiven moet dat lukken". Na vier dagen kreeg ik een andere medewerkster aan de telefoon: "Wie zijn jullie als groep? Hoeveel mensen komen er? Komen er ook

politici? Wat willen jullie precies?" En: "Ik ga over de uitnodigingen en niet de mevrouw van het eerste contact. Ik behandel alle aanvragen voor een spreekbeurt, en die heeft hij eigenlijk al te veel". Ik heb haar nog maar eens uitgelegd dat hij dan rechtstreeks met de 'labbekakken' kan praten. Misschien kan hij ons dan uitleggen waarom onze uitkeringen te hoog zijn en hoe hij ons aan werk wil helpen. Een paar dagen later gaat de telefoon opnieuw: "Meneer de Boer heeft geen tijd, het past niet in zijn schema.....". Hij is dus iemand die een goed overdachte uitspraak doet over bijstandsgerechtigden maar de confrontatie niet aan durft!! Ik vind, dat hij de grondslagen van het CDA nog maar eens goed moet lezen. Ik meen, dat hij zich moet afvragen of het CDA nog wel de juiste partij voor hem is. Maar bij mij rijst bovenal de vraag: "Wie is hier nou de grootste labbekak?" Sorry dat had ik maar beter niet kunnen schrijven. Maar hij is nog altijd welkom!!

En verder:

**40% van de AOW'ers leveren koopkracht in, oftewel 694.000 personen.*

**AOW'ers met 50.000 euro pensioen gaan er ietsjes op vooruit.*

**Ouderen met 20.000 tot 35.000 euro vermogen krijgen geen huurtoeslag meer.*

**UWV beboet niet langer mensen die fouten maken. Weinig mensen frauderen expres volgens het UWV terwijl ons sociaal stelsel gebaseerd is op antifraudebeleid. Niet wat iemand nodig heeft is uitgangspunt maar de kans op fraude moet nihil zijn. Dat leidt tot de conclusie, dat de ingewikkelde regelgeving overboord gezet kan worden, maar dan worden er wel veel ambtenaren overbodig.*

**Amsterdam compenseert een deel van de uitkeringsgerechtigden, die te maken krijgen met de wet die mensen kort als ze samen een huishouden delen. Dit is nu zo'n wet die achter een bureau bedacht is, zonder de gevolgen in de praktijk goed in beeld te hebben. Gelukkig zijn er dan wethouders die hun verantwoordelijkheid nemen. En dat is ook hun taak.*

Ingezonden

Overheid meet met twee maten

In Nederland worden veel goedwillende mensen door de uitkerende instanties gestraft, omdat ze een goede daad verrichten of zelf een goede daad hebben ondergaan. Bijvoorbeeld een mevrouw uit Gouda die met sancties werd geconfronteerd, omdat ze haar dementerende man verpleegde. Zij moest stoppen. Ook een vrouw met borstkanker uit Meppel, die verpleegd werd door haar partner uit Zwolle kreeg te maken met sancties. Een vrouw met kanker, die af en toe als tijdverdrijf het speelgoedwinkeltje van haar dochter bezocht, overkwam hetzelfde. Zo echter niet *Volkert van der Graaf*. Tijdens een uitzending van *Brandpunt* op 20-09-2015 vertelt hij openlijk en lachend, dat hij alle regels aan zijn laars lapt. De rechter draaide een paar voorwaarden voor zijn voorwaardelijke vrijlating terug. Hij vertelt een vriendin in Harderwijk te hebben, maar officieel in Apeldoorn geregistreerd te staan, omdat ze dan allebei een hogere uitkering ontvangen. De voorwaarden met betrekking tot re-integratie

vanuit de reclassering en het UWV komt hij niet na. Niemand legt hem een strobreed in de weg: noch het UWV, noch het OM. Misdaad loont blijkbaar!

Met vriendelijke groet,
Aafke Klopman, Leeuwarden.

aafkeklopman@chello.nl

Ingezonden

Beste mensen,

Volgens het *Nibud* ga ik er volgend jaar € 11 per maand op vooruit.

Huur in 2016 verder omhoog. Volgens een artikel in *de Telegraaf* (www.telegraaf/huur2016verderomhoog) gaat de huur volgend jaar weer omhoog met 4%. Mijn bruto sociale huur is € 750 per maand incl. onvermijdbare woonlasten. Dus € 30 p.m. meer!

Genoeg ammunitie dus om keihard actief te worden!!

Hartelijke groeten,

Dédé Siemons

dsiemons@kpnmail.nl

Nog even dit

door: Arend Jansen, voorzitter van de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid.

Arend_jansen@hetnet.nl

Over de meest kwetsbaren, de weerlozen die we elke avond op tv zien op zoek naar een veilige haven voor hun kinderen en henzelf. Mijn politieke voorman *Sybrand Buma* heeft in *Buitenhof* gezegd begrip te kunnen opbrengen voor de hekken die o.a. Hongarije plaatst, om die weerlozen tegen te houden. En dat hij het vluchtelingenverdrag wil herzien. Ik ben opgegroeid in de midden orthodoxie van de Hervormde Kerk en in een gezin waar we leerden oog te hebben voor de minder bedeeden. En die boodschap hoor ik nog steeds wekelijks in de kerk waar ik heen ga. En veel liederen die we daar zingen gaan daar ook over. En ik geloof ook in de grondslag en uitgangspunten van mijn partij, het *CDA*. Nu weet ik wel dat er mensen in het *CDA* zijn die de *C* eerder een sta-in-de-weg vinden dan een inspiratiebron. De boodschap die ik hoor in de kerk, staat soms haaks op de politieke boodschap van mijn vertegenwoordigers in Den Haag. Zo ook deze uitspraken van mijn politieke voorman. Ik herken me er absoluut niet in en ik verwerp ook die uitspraken. "Fatsoen moet je doen", zei *Jan Peter Balkenende*. Dat geldt ook voor dit vraagstuk. Maar scherp gesteld: de invloed van *Wilders* raakt toch nog steeds andere partijen in Den Haag, ook al bestaat de gedoogcoalitie niet meer. Zie ook de sobere financiële regeling voor vluchtelingen. Hoe moet dat dan als de kinderen naar school gaan, schoolreisje, verenigingen, andere activiteiten, moet dan de bijzondere bijstand aanvullen? Wij willen toch geen twee soorten burgers?

Mijn politieke voorman beet *Wilders* toe dat hij een neppartij heeft. En aangezien hij geen partij heeft wordt er nog net niet gezegd dat hij een nep-politicus is. Laat dat dan maar de leidraad zijn, iets wat nep is, daar doe je niets mee, dat gooi je weg. Maar dan de realiteit. Je hebt in de wereld van de bestrijdingsmiddelen twee soorten gif: contact gif wat je kunt afwassen van het gewas en systemische middelen, dat zijn middelen die opgenomen worden door de sapstromen en naar de wortels worden getransporteerd. Als je dat gebruikt als onkruidverdelger dan gaat alles dood. Dat laatste middel gebruikt *Wilders*, een gevaarlijke neppoliticus dus!?

Steeds meer ouderen horen 'nee'

Groeiende groep zorgaanbieders heeft geen geld voor nieuwe cliënten en stelt patiëntenstop in

bron: Trouw van 24 oktober 2015

Ouderen die tot op hoge leeftijd thuis blijven wonen krijgen steeds vaker 'nee' te horen als ze daarbij ondersteuning willen. Een groeiende groep aanbieders van verpleging en verzorging heeft geen geld meer om nieuwe cliënten aan te nemen. Waar deze krant eind september meldde dat twee zorgorganisaties daarom een patiëntenstop hadden afgekondigd, is de groep nu al uitgegroeid tot zes: *Stichting Zorgcentra Rivierenland* (Tiel), *De Annenborch* (Rosmalen), *Opella* (Ede, Wageningen), *Savant Zorg* (Helmond), *STMR* (Tiel) en *Zorgpartners* (Gouda). *Vierstroom* uit Zoetermeer is er inmiddels uit met zorgverzekeraar CZ en heeft de patiëntenstop opgeheven. Volgens betrokkenen blijven er door sluitende verzorgingshuizen meer ouderen dan verwacht thuis. Verzekeraars hebben daar geen rekening mee gehouden en hebben te weinig zorg ingekocht, zo klinkt het. *Staatssecretaris van Rijn* (volksgezondheid) heeft een verzoek om extra geld vorige week resoluut afgewezen. Hij wil eerst weten wat de definitieve cijfers over dit jaar zijn. Volgens *BTN*, de brancheorganisatie van thuiszorgaanbieders, kampt ongeveer een kwart van zijn 170 leden met deze problemen. "Alleen durft het merendeel dat niet publiekelijk te zeggen", zegt directeur *Hans Buijning*. "De meeste aanbieders voeren op dit moment moeizame onderhandelingen met zorgverzekeraars over 2016. Die willen ze niet tegen zich in het harnas jagen." Het Zuid-Hollandse *Best Care For You* hanteerde sinds juli bijvoorbeeld een patiëntenstop, zonder dat dit publiekelijk bekend werd. Bijna drie maanden kwam er niemand meer bij, ook terminale patiënten niet. Zorgverzekeraar CZ bracht nieuwe gevallen bij een andere aanbieder onder, zegt directeur *Jacoline Rehorst*. Pas vorige maand liet de organisatie weer mensen toe, omdat CZ extra budget had toegekend.

Aanbieders die hun besluit wél melden, staan niet te springen om dat toe te lichten. *Savant* houdt het bij een bericht op zijn website. *Zorgpartner* wil een korte e-mail, waaruit op te maken valt dat het de deur voor nagenoeg iedereen heeft gesloten, niet verder toelichten.

Hun besluit om geen nieuwe cliënten meer aan te nemen werd gemerkt door het nabijgelegen *Groene Hart Ziekenhuis*, zegt een woordvoerder. Per patiënt moeten medewerkers van het ziekenhuis hier inmiddels tot zes uur bellen om wijkverpleging te regelen. Ouderen gaan volgens het ziekenhuis nu soms naar een verpleeghuis of een revalidatiecentrum terwijl dat niet nodig is. De overige patiëntenstops gelden volgens woordvoerders niet voor acute gevallen. Ouderen die vanuit het ziekenhuis naar huis gaan, dement zijn of stervenshulp nodig hebben, zouden hier geen last van hebben. Het zijn ouderen die thuis wonen en eigenlijk wel wat hulp kunnen gebruiken, die moeten wachten. Echt dringen wordt het in Tiel, waar als gevolg van een dichte deur bij de *Stichting Zorgcentra Rivierenland* nu ook het veel grotere *STMR* ouderen moet afwimpelen. "Noodsituaties hebben zich nog niet voorgedaan", zegt bestuurder *Ron Axt*. "Maar dit is nog maar anderhalve week geleden ingevoerd. Wij proberen mensen elders onder te brengen, maar dat is niet eenvoudig." Op een vlotte oplossing rekent hij niet. "Onze verzekeraar VGZ zegt dat hij gesprekken tussen hun branchevereniging ZN en de staatssecretaris afwacht. Maar als die pas in 2016 met geld over de brug komt, dan kunnen wij daar nu niets mee. Het is een mooi idee, hoor, om ouderen langer thuis te laten wonen. Maar *Van Rijn* moet niet van ons vragen om dat in één jaar te regelen."

Uitkeringsgerechtigden

1 oktober 2015

Ons kenmerk 15-1517/tvdK/KM/UG

Beste leden van de gemeenteraden,

Tot onze schrik hebben wij van het ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid vernomen dat er nog nauwelijks keuringen zijn aangevraagd bij het UWV voor beschut werk en dat er sinds 1 januari 2015 slechts 43 beschutte werkplekken zijn gerealiseerd. Wij kunnen het bijna niet geloven.

De 30.000 plaatsen voor beschut werk, die in de Participatiewet bedoeld zijn voor de meest kwetsbare gehandicapte werknemers, moeten in de loop van de tijd worden ingevuld. Gemeenten hebben beleidsvrijheid om de omvang van die groep te bepalen, maar in de verdeelsleutel van de financiële middelen van de Participatiewet zitten de extra middelen die deze groep nodig heeft voor begeleiding en het realiseren van beschutte werkplekken wel in. Kortom, gemeenten krijgen extra geld voor deze groep. Helaas is het geen doeltoewijzing, met deze treurige resultaten tot gevolg.

Als het waar is dat er geen beschutte werkplekken worden gerealiseerd, dan zou dat betekenen, dat mensen van deze kwetsbare groep bij gemeenten niet veilig zijn. We hebben begrepen dat 20% van de gemeenten al besloten hebben geen beschutte werkplekken te gaan realiseren, terwijl de bedoeling van een echte baan, met loon en cao, achter de horizon verdwijnt. De overige gemeenten hebben wel een verordening over beschut werk, maar voor dit jaar zijn er in totaal 422 werkplekken gepland in plaats van de bedoelde 1600 banen, en daarvan is het helemaal de vraag of dat gaat lukken.

We zijn diep teleurgesteld dat de beleidsvrijheid van gemeenten ertoe leidt dat geen beschutte werkplekken worden gerealiseerd. We zien deze variant als een (helaas uitgekleed) alternatief van de WSW. Het is al erg genoeg dat de groep die beschermd kan werken zoveel kleiner is geworden, maar dat gemeenten ervoor kiezen om de extra gelden in te zetten voor minder kwetsbare mensen vinden wij schokkend.

Wij dringen er bij U op aan dat mensen die ook met begeleiding niet in de reguliere markt een plek kunnen krijgen toch werk, baan en een loon wordt geboden in een beschut werk constructie.

We hebben de staatssecretaris onze zorgen kenbaar gemaakt en aangedrongen op actie. De staatssecretaris hoopt op een kentering op korte termijn. Zij heeft nu extra middelen voor de komende jaren uitgetrokken. Wij zullen er op aandringen dit geld weer als doeltoewijzing te realiseren, zodat niet weer de meest kwetsbare arbeidsgehandicapten buiten de boot vallen.

Wij verzoeken U om bij het College aan te dringen op het realiseren van beschutte werkplekken voor de mensen met een zwaardere arbeidsbeperking/handicap.

Met vriendelijke groet,

Namens de Wajonggroep FNV,

Lidia van der Klei

Voorzitter

Kabinet: 100 miljoen naar banen voor zwaksten

De komende vijf jaar krijgen gemeenten in totaal 100 miljoen euro extra waarmee ze werkplekken moeten realiseren voor de allerzwaksten. In totaal moeten er 30.000 'beschutte' werkplekken komen, veelal voor mensen met een beperking.

Staatssecretaris *Jetta Klijnsma* van Sociale Zaken zal dat op Prinsjesdag bekendmaken, zo bevestigen Haagse bronnen berichtgeving hierover van RTL Nieuws. Mensen met een beperking moeten voortaan volgens het kabinet in beginsel bij een gewone werkgever aan de slag. Sociale werkplaatsen kunnen dan verdwijnen. Maar omdat een kleine groep betrokkenen toch veel extra begeleiding nodig heeft, moeten gemeenten voor hen banen regelen.

Het streven is dat er nog dit jaar 1600 van dit soort speciale banen komen.

De *PvdA* is blij met het besluit, meldt Tweede Kamerlid *John Kerstens*. „Wij hebben stevig aangedrongen op actie van het kabinet op dit punt. Het lijkt er nu op dat het kabinet daar werk van maakt. Dat is goed nieuws. Voor de mensen waar het om gaat, en voor sociale werkplaatsen.”

Bron: ANP

Kostendelersnorm bijstandswet raakt vooral kwetsbare ouderen

*uit: NRC van 14 augustus 2015
door Petra de Koning*

De 'kostendelersnorm' in de bijstandswet raakt vooral kwetsbare ouderen en mensen die afhankelijk zijn van maatschappelijke opvang en hulp van familie. Dat blijkt uit een rondgang langs belangenvertegenwoordigers en opvangorganisaties.

Door de kostendelersnorm, die voor de meeste bijstandsgerechtigden in juli voor het eerst is ingegaan, raken mensen een deel van hun uitkering kwijt als er anderen op hun adres staan ingeschreven. Het idee is dat zij de kosten voor het huishouden kunnen delen, het kabinet bezuinigt daardoor 91 miljoen euro per jaar.

8.748 ouderen gekort

Voor AOW-ers is de kostendelersnorm ('mantelzorgboete') uitgesteld, er wordt onderzocht welk effect de maatregel heeft op mantelzorg. Er zijn ook zo'n 55.000 ouderen die geen volledige AOW hebben omdat ze niet hun hele leven in Nederland hebben gewoond. Zij krijgen een aanvulling uit de bijstand en voor deze groep geldt de kostendelersnorm wél. Volgens nieuwe cijfers van de *Sociale Verzekeringsbank (SVB)* worden er nu 8.748 ouderen gekort omdat ze met anderen in een huis wonen.

In Amsterdam verzamelen cliëntenorganisaties uit de maatschappelijke opvang en de GGZ verhalen over de kostendelersnorm, onder anderen van mensen die het nu nèt volhouden in een huis, maar die dakloos dreigen te worden. *Rina Beers* van de *Federatie Opvang*, de brancheorganisatie van maatschappelijke opvang, zegt dat zich al vanaf begin dit jaar mensen bij de opvang melden omdat familie hen niet meer willen helpen - uit angst voor een korting. "Gisteren had een opvang in Utrecht zes mensen bij de intake, bij drie van hen wil familie niet meer dat ze zich bij hen inschrijven. Is dit dan de participatiesamenleving die dit kabinet zo graag wil?" □

Niet de bedoeling dat mensen onder sociaal minimum zakken

De maatregel raakt zo'n 36.000 huishoudens. Staatssecretaris *Jetta Klijnsma* (Sociale Zaken, PvdA) zegt in een reactie dat het "niet de bedoeling van de wet is dat mensen onder het sociaal minimum zakken". Volgens *Klijnsma* ligt de uitkeringsnorm boven de armoedegrens. "En gemeenten hebben de bijzondere bijstand om individueel extra bijstand te verlenen". □

Huren minder vaak maximaal verhoogd

Woningverhuurders hebben dit jaar aanzienlijk minder vaak de maximale huurverhoging doorgevoerd dan in de afgelopen twee jaar. Daardoor, en omdat de inflatie laag is, bleef de gemiddelde huurstijging relatief beperkt, blijkt uit cijfers van het *Centraal Bureau voor de Statistiek* (CBS).

De huren mogen elk jaar op 1 juli worden verhoogd. Sinds 2013 bepaalt niet alleen de inflatie maar ook het inkomen met welk percentage. Hoe meer de huurder verdient, hoe meer ruimte de verhuurder krijgt om de prijs te verhogen. Maar juist bij sociale huurwoningen werd die ruimte de afgelopen twee jaar vaak maximaal benut. Daardoor zagen de mensen met de laagste inkomens hun huren alsnog het hardst stijgen van allemaal.

Dit jaar kreeg ruim een derde van de huurders de maximale huurstijging voor de kiezen, dat was twee jaar geleden nog meer dan twee keer zoveel. Met name bij sociale huurwoningen waren verhuurders een stuk milder. Gemiddeld zijn huurders die in hetzelfde huis bleven wonen dit jaar 1,9 procent meer huur gaan betalen. Dat was in 2013 en 2014 nog respectievelijk 3,9 en 3,7 procent.

Als er nieuwe huurders in een woning komen, heeft de verhuurder veel meer ruimte om zijn prijs te verhogen. In dergelijke gevallen ging de huur dit jaar met een kleine 10 procent omhoog, tegen circa 15 procent in de laatste twee jaren. De totale huurstijging, met of zonder bewonerswisseling, kwam uit op 2,4 procent, na stijgingen met 4,7 en 4,4 procent in 2013 en 2014.

„Huurders hebben het de afgelopen jaren zwaar voor de kiezen gehad. De woningcorporaties hebben daar gelukkig rekening mee gehouden", reageerde een woordvoerder van de *Woonbond*. Maar de belangenbehartiger van huurders benadrukte dat de huurstijging met name werd gedempt door de lage inflatie. De bond blijft erbij dat maatregelen nodig zijn om de huurstijging boven inflatie in te perken.

De *Woonbond* en corporatiekoepel *Aedes* spraken in juni af dat de huren tot en met 2018 met niet meer dan de inflatie plus 1 procent worden verhoogd. Woonminister *Stef Blok* is positief over dat akkoord, maar wil tegen de zin van de huurdersvereniging een uitzondering maken voor commerciële verhuurders van goedkope huurwoningen.

Bron: ANP